

Naročnina mesečno
25 Din, za izo-
zestvo 40 Din — ne-
deljska izdaja ce-
loletno 96 Din, za
izozestvo 120 Din

Uredništvo je v
Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050 — nočna 2996, 2994 in 2050

Izhaja vsak dan zjutraj, razen ponedeljka in dneva po prazniku

SCLOVENECEC

Ček. račun: Ljub-
ljana št. 10.650 in
10.349 za inzerate;
Sarajevo št. 7563;
Zagreb št. 39.011,
Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitar-
jeva 6, telefon 2992

„Italijanski trikot“

Tako namreč so začeli imenovati gospodarsko — in kajpada tudi politično — trozvezo, ki je bila podpisana v Rimu 17. marca letos, ko so bili sprejeti tako imenovani »rimske protokoli« med Italijo, Madžarsko in Avstrijo. Rimske protokoli so zahtevali, da morajo vse tri države-podpisnice izgotoviti natančen načrt za medsebojno podeljevanje gospodarskih ugodnosti do 15. majnika 1934, kar se je s podpisom neklih listin v Rimu dne 14. majnika tudi res zgodilo. Vse tri države pa imajo sedaj še čas do dne 15. majnika prihodnjega leta, da končno veljavno vpeljejo v medsebojno blagovnem prometu za ves blagovni izvoz in uvoz, ki prihaja v poštev, preferencialni sistem ali določen način, v kakšni meri si bodo medsebojno dajale prednost pri uvozu in izvozu. Tudi nedavni obiski avstrijskega zveznega kancelarja in predsednika madžarske vlade v Rimu so bili v tesni zvezi z izvedbo rimskih protokolov, čeravno je na drugi strani res, da je maršejski zločin, pri katerem je Madžarska prišla na mednarodno obtožnico klop, tudi prišel na dnevni red razgovorov.

Zanimivo bi pa bilo ugotoviti, na podlagi resničnih števil seveda, kako se je italijanski gospodarski trikot obnesel v teh prešlih mesecih, ker bi se dalo iz dozdajšnjih uspehov ali neuspehov sklepati tudi na trajnost madžarsko-avstro-italijanskega sodelovanja. Če se je namreč račun, ki so ga delali Mussolini, pokojni Dollfuss in general Gömbös, izkazal za neresničnega in netočnega, potem je danes, ko gospodarske nujnosti narekujejo državam tudi politične smernice, malo verjetno, da bi politično sodelovanje med tremi državami, ki si gospodarsko kljub najboljši volji ne morejo dosti pomagati, moglo trajati dalje, kot trajajo nezanesljiva in muhasta čustva. Ako pa so rimski protokoli prinesli dotičnim trem državam ne samo olajšave v gospodarski stiski, ampak so odkrili tudi novih virov za gospodarsko blagostanje, potem bi bili kratkovidni, če bi prerokovali političnemu sodelovanju med Italijo, Avstrijo in Madžarsko le kratko, nekako prehodno življenje.

Pri razmotrivanju gospodarskega sodelovanja med državami italijanskega trikota pa ne smemo začeti s 17. marcem 1934, ko so bili podpisani rimski protokoli. Kajti že leta 1931, ko se je tako porazno končala tako imenovana žitna konferenca v Varšavi in ona druga v Stresli, sta se v razumljivem razočaranju teh mednarodnih besedišč Avstrija in Madžarska sporazumeli, da bo Avstrija dajala prednost madžarskemu žitu, Madžarska pa nekaterim avstrijskim industrijskim proizvodom in da druga drugi dovolita gotove olajšave pri plačevanju blaga. Prihodnjega leta (1932) sta Avstrija in Madžarska razširili te ugodnosti tudi že na Italijo, ko so bili podpisani tako imenovani Brocchijevi sporazumi v Benetkah. Brocchi je madžarsko-avstrijskim ugodnostim dodal še olajšave za železniški prevoz za medsebojno uvozno in izvozno blago ter omogočil v iste svrhe tudi odpiranje znatnih kreditov. To so bili prvi temelji tega sodelovanja, ki je, vsaj kar se Avstrije tiče, v dobi najhujše gospodarske stiske leta 1933, dokazalo svojo dobičkanost, saj je v tem letu avstrijska zunanja trgovina tako z Italijo kakor z Madžarsko zelo zdravo naraščala.

Najbolj si je pa opomogla v tem trikotu, ki so ga rimski protokoli 17. marca 1934 končno veljavno ustvarili, Madžarska. Leta 1931 je znašal uvoz iz Avstrije komaj 15%, uvoz iz Italije komaj 6%, skupni uvoz iz Italije in Avstrije torej 21%; leta 1932 je narasel skupni uvoz že na 27%, v prvih 5 mesecih leta 1934 pa je dosegel že 32% vsega madžarskega uvoza. Prejšnja leta sta bili Nemčija in Češkoslovaška na prvih mestih, leta 1931 prihaja Avstrija že na drugo mesto, leta 1933 je že na prvem. Napredovanje Italije je bolj počasno, toda letos se je močno dvignilo in je pri južnem sadju dosegel 80% vsega uvoza, pri pavoli in umetni svili pa 30 oziroma 19% vsega uvoza. Glede izvoza iz Madžarske je Avstrija nekoliko nazadovala v skupnem količniku, toda če vzamemo samo žirino in žito, ki tvorita 13% vsega madžarskega izvoza, najdemo, da je leta 1933 Avstrija kupila že eno tretjino madžarskega izvoznega žita, Italija eno desetino, ter polovico madžarske izvozne žirvine, Italija pa eno četrtno. Glede teh dveh izvoznih predmetov je Madžarska prišla v tem novem trikotu na svoj račun, saj se je njen skupni izvoz žirvine in žita od 70% leta 1931 dvignil v leto 1933 na 79%, in v prvi polovici 1934 na 85% skupnega izvoza. Trikot kupuje danes 38% madžarskega izvoza.

Tudi pri Avstriji se je gospodarski trikot dobro obnesel. Madžarski uvoz je narasčal od 9% na 11% v 1934, Italijanski od 4% na 5%. Svoje žitne potrebe je Avstrija krila do 25% iz Madžarske, svoje živinske pa v višini 40%. Številke za leto 1931 so: 21% za žito in 31% za žirino. Napredek je torej znaten. Tudi italijanski uvoz južnega sadja in svile je narasčal, rahlo sicer a trdovratno od 50% za riž na pr. v leto 1931 na 60% v leto 1933, za sadje od 29% leta 1931 na 31% leta 1934. Toda bolj jasno vidimo ugodnosti trikota pri avstrijskem izvozu. Kar sta za Madžarsko žito in žirino, to je za avstrijski izvoz les, ki predstavlja sam 10% vsega avstrijskega izvoza. Pred Brocchijevimi sporazumi je Avstrija prodala v Italijo in Madžarsko komaj 40% svojega izvoznega lesa, leta 1933 pa že 66% in leta 1934 do odstotek še znatno večji. Isti napredek tudi v papir. Pred Brocchijem je znašal izvoz v trikot komaj 25%, leta 1933 je šel že na 32% in letos bo še višji. Celuloza se je dvignila od 43% na 50%, kovina od 11% na 14%. Italija in Madžarska skupno sta kot avstrijska kupca na drugem mestu za Nemčijo in pred Češkoslovaško in Jugoslavijo.

Napetost je popustila

Nemčija se bo vrnila v ZN

Angleški predlog v zadevi naše pritožbe

Zeneva, 5. dec. TG. 38. Zasedanje Sveta Zveze narodov se je danes začelo v sorazmerno ugodnem ozračju. Sicer leži nad evropskim vzhodom še temni oblaki, toda silno blagodejno vpliva popuščanje napetosti na evropskem zapadu, kakor ga še skrajša nismo doživeli.

Plebiscit v Posaarju ne straši več. Uspeh, ki ga je dosegel odbor treh, ki je dosegel sporazum med Francijo in Nemčijo, je tako velik, da ga nobena država ni pričakovala. Iz tega sledi, da sta tako Francija kakor Nemčija pokazali zelo veliko dobre volje. Danes je odbor treh predložil svoje poročilo tajništvu Zveze narodov, ki ga je popoldne že objavilo. Sedaj vstaja upanje, da se bo plebiscit vršil v ugodnih okoliščinah brez večjih težav ali razdražljivih dogodkov in da so po plebiscitu vrata na stečaj odprta za nadaljno približevanje Francije in Nemčije. Saj je tudi Hitler že ponujal oljko vije, in se je Laval izrazil v imenu Francije, da je ne odklanja.

Tudi postaja vedno bolj gotovo, da se bo Nemčija vrnila nazaj v Zvezo narodov, kakor hitro bo končan plebiscit in bo ta stvar prišla z dnevnega reda. Zanimel o obširni spravi med evropskimi narodi je prišla bliže. Saj celo namigavajo, da bo Mussolini zopet oživil tihi delovni pakt, ki je bil sicer podpisan, a prav za prav nikdar ni mogel stopiti v življenje. Samo sedaj bi ga rad razširil na šesterni pakt, tako, da bi k Angliji, Franciji, Italiji in Nemčiji pristopili še dve ostali evropski velsili, namreč Poljska in sovjetska Rusija. Francoški

zunanji minister pa se na svoji strani trudi, da bi ogrel države za svoj vzhodni pakt, ki naj bi služil istemu cilju, samo, da bi k sodelovanju pripustil tudi še male države.

Mala zveza proti vsakemu zavlačevanju in potlačevanju

Kar se tiče jugoslovanske pritožbe, so se danes ves dan vršili zasebni razgovori med posameznimi državniki. V Zenevo je prišel že zastopnik Anglije sir Anthony Eden, ki je prinesel angleški predlog o postopku z jugoslovansko pritožbo. Anglija se zavzema za to, da bi govorili na sedanjem zasedanju samo država, ki obtožuje, in država, ki je obtožena, pa da bi izrazili svoje mnenje še ostali člani Sveta Zveze narodov. Nato bi se sestavil poseben tri- ali petčlanski odbor, ki bi stvar preštudiral do januarja in potem poročal. Eden nosi s seboj tudi še načrt za mednarodno pogodbo proti terorizmu. Izgleda, da bočeje velesile glavno debato o pritožbi potisniti na januarsko zasedanje. Države Male zveze s tem niso zadovoljne in se je slišalo danes po Zenevi, da bodo v primeru, če bi Zeneva ne stori la zadosti, same kaznovale Madžarsko s tem, da bodo zaprle vse svoje meje in jo tako izročiše bojkotu. V tem pravcu se razvija delovanje diplomatov in bo trajalo tudi še jutri, ker pride jugoslovanska pritožba pred Svet šele na seji v petek dopoldne.

Debata se začinja Zaenkrat samo odgovor dr. Beneša

Zeneva, 5. dec. c. Danes opoldne se je sestal Svet Zveze narodov k svoji prvi nejavni seji. Ta nejavna seja se je začela z daljšo izjavo predsednika Sveta Zveze narodov dr. Beneša. V tej svoji izjavi je dr. Beneš odgovoril raznim izjavam madžarskega delegata dr. Eckhardta, ki je napram glavnemu tajniku Zveze narodov Avenolu izjavil svoje nerazpoloženje zaradi tega, da bi debatam o jugoslovanski spomenici predsedoval dr. Beneš. Dr. Beneš je na današnji seji poudaril, da je takoj po zaključku izrednega zasedanja sporočil

koj nato je Laval obiskal dr. Beneš in se tudi razgovarjal z njim o vzhodnem paktu. Nejevoljo in nerazpoloženje je vzbudilo dejstvo, da poljski zunanji minister Beck tudi tokrat ni prišel v Zenevo, da bi je francoska vlada dala razumeti, da bi zelo rada videla, da bi se Beck pogajal za pakt v senci Zveze narodov.

Junak dneva baron Aloisi

V ostalem se pa povsod govori samo o doseženem posarskem sporazumu v Rimu. Zato je razumljivo, da je bil nekaj junak dneva danes baron Aloisi, ki je od vseh strani sprejemal čestitke od časnikarjev in ženevskih diplomatov.

Francija, Rusija in Turčija solidarno za nami

Pariz, 5. dec. AA. Diplomatski urednik lista »Echo de Paris« Pertinax, se v današnjem listu obširno bavi s splošnim položajem v Zenevi in »pripravljajočo se razpravo o jugoslovanski pritožbi proti Madžarski. Pisec pravi med drugim:

Znano je, da bo na sedanjem zasedanju Svet Društva narodov imel razpravljati o pri-

Aloisi

Beneš

glavnemu tajniku Avenolu, da misli vsekakor še ostati predsednik Zveze narodov in s tem predsedovati in določati dnevni red izrednega sestanka Sveta Zveze narodov dne 5. decembra. Pač pa izjavlja, da bo svoje mesto prepustil svojemu namestniku, ko se bo govorilo o jugoslovanski spomenici in takrat ne bo posegal v debato kot predsednik, ampak kot član zavezniške države kraljevine Jugoslavije. H koncu je dr. Beneš poudaril, da bodo to njegovo izjavo pravilno razumeli vsi pravi prijatelji miru in ustanove, kakor je Zveza narodov.

Poljska slejkoprej proti vzhodnemu paktu

Sicer so se pa danes zopet začeli zelo pospešeni razgovori za sklenitev vzhodnega pakta. Laval je danes prvi obiskal sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov in se z njim zelo dolgo razgovarjal o poteku zaključnih pogajanj za pakt. Ta-

Zagreška vremenska napoved: Pretežno oblačno in topleje s prehodnim slabim deževjem, ki bo zlasti padalo v severnih in zapadnih krajih države.

Dunajska vremenska napoved: Spremenljivo, pretežno oblačno, ponekod dež, v višinah sneg. V južnih Alpah še milo.

Razumljivo je, da so pri tretjem družabniku trikota, pri Italiji, razmere nekoliko slabše, kajti Italija je velika država v primeru s svojima zaveznikoma. Dobički so za Italijo razmeroma malenkostni, a Italija jih ne zametuje, niti jih neče zanemarjati. Skupni avstro-madžarski izvoz v Italijo predstavlja komaj 3,5% vsega italijanskega uvoza, in skupni izvoz Italije v Avstrijo in Madžarsko, torej v trikot, dosega komaj 5,5% vsega njenega izvoza. Toda v predelu »Podonavje«, kjer se skuša Italija uveljaviti, so rimski protokoli že dosegli to, da je Avstrija med podonavskimi državami najboljša odjemalka Italije, Avstrija in Madžarska skupno pa prvi prodajalki Italiji, torej za njo bolj važni kot Jugoslavija, ki še sedaj največ prodaja Italiji iz Podonavja. Toda, čeravno dozdaj uspehi še niso izredno veliki, ne smemo pozabiti, da deluje italijanski trikot le še kratko časa in da so dani vsi pogoji, da se v mnogem izpolni in razvije.

tožbi, ki so jo vložili Jugoslavija in njeni zaveznici iz Male zveze zoper Madžarsko zaradi odgovornosti, ki leže na tej državi v zvezi z maršejskim zločinom. V glavnem v Zenevi že zdaj vedo, kako se bo odigral postopek te pritožbe. Jutri bo dr. Beneš otvoril sejo sveta DN in pri tej priliki omenil zahtevo Madžarske, da odstopi kot predsednik sedanjega zasedanja. V petek bodo na seji sveta poročali jugoslovanski zunanji minister Jevtič, madžarski zastopnik v Društvu narodov Tibor Eckhart, romunski zunanji minister Titulescu in češkoslovaški zunanji minister Pertinax, so dobili pristane francoskega zunanjega ministra Laval, ki so se z njim večer sestali, da bo tudi on interveniral v svetu DN pri pritožbi Jugoslavije zoper Madžarsko. Dalje je znano, pravi Pertinax, da bosta tudi sovjetski komisar za zunanje zadeve Litvinov in turški zunanji minister dr. Tevfik Ruzdžibej energično nastopila v prilog državi Male zveze. Potemtakem, zaključuje Pertinax, bo delegatom ostalih držav zelo težko vztrajati pri njihovem dosedanjem molku.

Tudi Italija se odmika od Madžarov

Varšava, 5. dec. AA. »Gazeta Poranica« naša uvodnik, v katerem pravi, da se je Madžarska zanašala na to, da jo bosta v Zenevi podpirali Italija in Avstrija. List trdi, da se je Madžarska v tem prevarala. Italija, pravi pisec, se danes noče eksponirati za Madžarsko, ker ji je več do sporazuma s Francijo. List zaključuje, da bo jugoslovanska spomenica razčistila evropski položaj in v bodoče onemogočila madžarski revizionizem.

Italijanski preludij

Rim, 5. dec. b. Znani Virginio Gaída objavlja že etotič znane stare obtožbe o »protifašističnem terorizmu« v Julijski Krajini in vsi fašistični listi ponatlekujejo njegove obtožbe, ki da so baje dokumentirane. Znani fašistični agitator Coselschi piše v »Volonta d'Italia«, naj civilizirana Evropa obsodi protifašistični terorizem v Julijski Krajini, kakor tudi zločine v Parizu pobeglih italijanskih emigrantov, ki so jih storili v Italiji. Vsi ti atentati so bili, tako pravi, pripravljeni v Franciji. Coselschi zahteva, da se da fašistični Italiji zadoščenje za vse žrtve protifašističnega terorja.

Poročevalec za plenum v januarju bo Eden

Zeneva, 5. dec. m. Iz krogov tajništva Zveze narodov se doznava, da bo Svet Zveze narodov v generalni debati o jugoslovanski spomenici proti Madžarski odredil za svojega poročevalca v tem vprašanju angleškega delegata Edena, katerega bodo dodali še dva eksperta pri proučevanju obtožnega materiala kot pomočnika. Poročilo o tem vprašanju bo Eden predložil Zvezi narodov za januarsko zasedanje.

Razprava o naši spomenici pride na vrsto v petek

sprejela. O jugoslovanski spomenici se bo pričela razprava takoj po zaključenem pretresu o saarskem vprašanju. Razprava o saarskem vprašanju bo trajala kvetjem dva dneva. Na ta način je verjetno, da se bo o jugoslovanski spomenici pričela razprava v Svetu Zveze narodov že v petek, 7. t. m. dopoldne. Pričakuje se, da bo razprava o spomenici trajala nekoliko dni, verjetno do konca prihodnjega tedna.

Izročitev Artukoviča

Pariz, 5. dec. AA. Francoske sodne oblasti so sklenile, da izroče jugoslovanskim oblastem znanega terorista Andrijo Artukoviča, odvetnika iz Gospiča, čigar ekstradicijo je zahtevala jugoslovanska vlada.

Hitler obišče Pariz?

Pariz, 5. dec. c. Pariški večernik »Intransigeant« prinaša iz Berlina tole senzacionalno vest: Hitlerjev odposlanec baron von Lersner je prišel v Pariz radi tega, da pripravi vse potrebno za obisk Hitlerja v Parizu, ki se naj izvrši kmalu po posarskem plebiscitu koncem meseca januarja 1935. Baron Lersner sicer poudarja, da je prišel v Pariz samo kot zasebnik, vendar mu tega nihče ne verjame, ker je sam eden vodilnih uradnikov nemškega zunanjega ministrstva in se je poleg tega naselil še v poslopu nemškega veleposlaništva.

Nagrada za dobro obnašanje

London, 5. dec. c. Danes je angleška država banka nenadoma sporočila, da je nemški Reichsbank dovolila posojilo v znesku 750.000 funtov sterlingov. Baje je ta naklonjenost angleških finančnikov posledica doseženega sporazuma v Posaarju.

Ogromen požar v Hollywoodu

Hollywood, 5. dec. c. Danes je izbruhnil silen požar v tuk. filmskih podjetjih. Gori že ves dan in dozdaj je bilo ranjenih 15 ljudi. Gasilci le s težavo branijo razširjenje požara na druge objekte. Dozdaj je že škoda nad 300.000 dolarjev.

Poklonitev vseh gospodar. zbornic spominu kralja zedinitelja

Topola, 5. decembra. Tudi danes se je na Topoli zbiralo veliko število romarjev iz vseh krajev Jugoslavije. Spet so prihajale delegacije in posamezniki, da se poklonijo pred grobom viteškega kralja Aleksandra I. Zedinitelja, da poljubijo grob in zažgo svečo, ki naj gori in simbolizira žarki plamena narodove ljubezni do kralja-mučnika.

Največja delegacija, 450 meštanov in kmetov iz sreza kovinskega je šla skoraj same Nemce, Madžare in Romune. Vodil jih je narodni poslanec Jovan Nončul. Delegacija je prinesla s seboj velik venec iz srebrnega lovorja z napisom: Ustvaritelju Jugoslavije, Aleksandru I. — čez kovinski.

Velika je bila tudi delegacija vseh gospodarskih zbornic iz Jugoslavije. Takoj po prihodu je odšla v kripto in položila na grob sre-

bra lovorjev venec ter prebrala nekaj minut v popolnem molku. Na traku srebrnega venca so vrezljane besede: Zaščitniku narodnega gospodarstva, viteškemu kralju Aleksandru I. Zedinitelju — Trgovske in industrijske zbornice Banjaluka, Beograd, Veliki Bečkerak, Dubrovnik, Zagreb, Ljubljana, Novi Sad, Osijek, Podgorica, Sarajevo, Skopje in Split.

Vsako zbornico je zastopalo po več članov. V imenu zagrebške je prišel generalni tajnik dr. Adolf Cuvaj s tajnikom dr. Vladimirjem Lunačkom, v imenu ljubljanske je prišel generalni tajnik g. Iv. Mohorič, v imenu osješke njen predsednik Robert Wilhagen in tajnik Plavšić. V imenu splitske zbornice sta prišla predsednik Juraj Duboković in generalni tajnik dr. Sava Bošković.

Proces proti morilcu Kirova Odslej bodo v USSR vsi politični krivci sojeni po naglem sodu in brez zagovornika

Moskva, 5. dec. c. Vse sovjetsko javno mnenje se silno razburja nad okolnostmi atentata proti Kirovu. Časopisje zahteva najostrejšo postopanje proti sovražnikom sovjetskega režima. Svet ljudskih komisarjev je izdal zelo drakonske ukrepe o postopanju s političnimi krivci sploh. Razprava proti političnim krivcem ne sme trajati več kot 7 dni. Le en dan pred razpravo se mora dostaviti obtožnica. Obtožence nima pravice do zagovornika. Če politični osumljenec odgovarja za teroristično delo ali zločin, sploh nima pravice do priziva in je torej pravomočna obsodba prvostopnega sodišča. Če se proglasi smrtna kazen, se mora usmrtitev izvršiti v dveh urah.

Ker so vsi, ki so bili aretirani v zvezi z atentatom na Kirova — 73 po številu — obtoženi terorističnega zločina, se bo proti njim postopalo v smislu člena 2 gori omenjene uredbe. To bo najbolj krvavi proces dosedaj v sovjetski Rusiji.

Na mesto Kirova je bil imenovan v Politbiro Mikojan, Armenec, ki je tudi intimen prijatelj Stalina.

Atentator že ustreljen

London, 5. dec. b. Po zadnjih vestih iz Lenjingrada je bil atentator Nikolajev obsojen od vsega sodišča v Lenjingradu na smrt. Smrtina kazen je bila takoj izvršena in je bil Nikolajev ustreljen.

Reforme v gozdni panogi

Belgrad, 5. dec. m. V ministru za gozdove in rudnike pripravljajo reorganizacijo tega važnega gospodarskega resora. Namerava se izvesti tudi komercializacija eksploatacije državnih gozdov.

V kratkem bodo predložili narodni skupščini v pretres tudi zakonski načrt o narodnih parkih. Po tem zakonu bodo proglašeni za narodne parke: Plitvička jezera z okolico, Avala, Lipovica, Triglav-ska jezera, Bele stene v Veliki kapeli, Spirovaca in Velika Paklenica v Velobiti ter Trebević in Grdan v okolici Sarajeva.

V tem ministru pripravljajo tudi deset različnih pravilnikov, ki jih predpisuje novi lovski zakon. Vse banovine so dobile navodila za izdelavo posebnih banovinskih uredb, da bi se na ta način čimprej mogel uveljaviti novi moderni lovski zakon. Prav tako so dogovorjena nekatera dopolnila k gozdnemu zakonu. Dasi spada naš gozdni zakon v vrsto najmodernejših zakonov, ki so bili v zadnjem času sprejeti v raznih državah, so se v praksi vendar pokazale še neznatne vrzeli, ki se bodo sedaj spopolnile.

Zveza jugoslovanskih mest

Zagreb, 5. dec. b. Predsednik mest dr. Krbek je sklical glavno skupščino zveze v Kragujevacu. Izdelan je obširen elaborat o delu v preteklem letu. Na prihodnji skupščini bo najvažnejše finančno vprašanje, ki se bo temeljito proučilo. Zveza mest bo zahtevala kar mogoče liberalni zakon o mestih, da bi se mesta lahko uspešno razvijala. Obenem bo zveza razpravljala tudi vprašanje Zveze slovanskih mest, ki se je osnovala v Pragi, kjer bo tudi prvi kongres.

Prijateljstvo z Bolgarijo

Sofija, 5. decembra. AA. O slovesni blagoslavitvi pokopališča bolgarskih oficirjev in vojakov, pokopanih v Belgradu, pišejo tukajšnji listi zelo simpatično. Tako poudarja list »Slovo« v svojem uvodniku, da predstavlja ta slovesnost nov dokaz balkanske solidarnosti. Pohvalni list »La Bulgare« piše o isti stvari na uvodnem mestu med drugim: »Spoštovanje, izkazano bolgarskim oficirjem in vojakom, ki spo svoje večno spajanje na belgradskem pokopališču, je nov dokaz velikega pona, na katerega smo stopili v smislu medsebojnega spoštovanja in bratstva, ki se naglo razvija med Belgradom in Sofijo.«

Klusejvanov - minister dvora

Sofija, 5. decembra. AA. Po poročilih tukajšnjih listov je kralj Boris podpisal ukaz, s katerim je imenovan za ministra dvora v Sofiji Klusejvanov, dosedanj bolgarski poslanec v Belgradu. Klusejvanov bo odpotoval iz Belgrada, čim bo izročil svoja odpoklicna pisma.

Velika goliatija

Zagreb, 5. dec. b. Danes so odkrili v Zagrebu veliko goliatijo pri Wiener Bankverein (Jugoslovansko opšte bankarsko akcijsko društvo). Anton Alar je falzificiral akreditiv Hrvatske katoliške banke na 200.000 Din. Denar je pred kratkim dvignil in hotel pobegniti v Ameriko. Banka pa je pravčasno prišla na sled goliatiji ter je policija takoj aretirala Alarja, ki je prišel domov, in našla pri njem le še 100.000 Din. Misli se, da bo banka prišla v posest vsega denarja, za katerega jo je oskodoval Alar.

Osebnosti

Ljubljana, 5. dec. AA. G. ban dr. Drago Marušić v četrtek, 6. decembra ne bo sprejemal strank, ker bo službeno zadržan.

Belgrad, 5. dec. m. Iz IV. skupine 1. stopnje je napredoval v III. skupino 2. stopnje Anton Burger, ravatelj realne gimnazije v Koeveju. V VII. skupino sta napredovali učiteljici Ivana Kueclj v Dobropolju in Steljana Podbevsek v Ljubljani-Barje. Pri glavnem ravnanstvu državnih železnic je bil imenovan za pomožnega oficila X. skupine dosedanj uradniški pripravnik Viktor Zagar. Z odlokom načelnika carinskega oddelka v finančnem ministru je bila sprejeta ostavka, ki jo je podal na carinsko posredništvo pri glavni carinarnici v Mariboru Anton Toroš.

Sibenik, 5. dec. b. Večer popoldne je prispela v Sibenik iz Barija italijanska ladnica, ki je pripeljala veliko množino zelenjave za prodajo. Tega že dolgo ni bilo in prodajalec v Sibeniku so bili neprijetno iznenadeni, ko se je na trgu pojavilo toliko laškega blaga. Prodajalci zelenjave mislijo, da gre tu za dumping italijanskih prodajalcev zelenjave.

Iluzije III. cesarstva

Etatizem na razvalinah strokovnih organizacij

Danes priobčujemo prvi odlomek iz anketne ugledega katoliškega lista »La Croix« o političnih, kulturnih in socialnih razmerah v Hitlerjevi Nemčiji. Iz odlomkov te ankete, ki jo je izvedel na mestu podjeten in izobražen francoski časnikar, naj bi si naši bralci ustvarili jasno sliko o učinkih narodno-socialistične revolucije na življenje nemškega naroda.

V istem času, ko je država pripravljala zakone, ki naj povsem podredijo njej kmetijstvo, industrijo in javno mnenje, je tekla druga akcija, ki je imela namen, da si namreč država povsem podvrže delovni svet. Hitlerjevi se je proglasila za narodne socialiste; v resnici niso nič manj socialistični kakor nacionalisti. V bistvu se njihov končni smoter ne razlikuje od smotra marksistov. Totalna država bo uresničena tisti dan, ko bodo državljani v svojem gospodarskem in socialnem, kakor tudi političnem in kulturnem življenju povsem izročeni na milost in nemilost državi. Ta dan bo ustvarjena odvisnost od države, ki se v resnici ne bo razlikovala mnogo od suženjstva.

Hitlerjevi stranki je pripomoglo do oblasti nezadovoljstvo zaradi nezaposlenosti. Zato se je stranka takoj, ko se je polastila oblasti, lotila tega vprašanja. Prišla je do prepričanja, da je mogoče to vprašanje rešiti edino z gospodarskimi ukrepi in političnimi reformami, ki morajo biti pravi drakonske. Pooblastila, ki si jih je vlada izposlovala pri državnem svetu februarja meseca, so samo potrdila že dovršeno dejstvo. V nasprotju z mnenjem mnogih svojih tovaršev je Hitler zagovarjal »zakonito revolucijo«. Socialne in politične reforme se morajo izvesti z zakonom. Narodna socialistična stranka se je tega dela lotila tako širokopotežno in s takšno drznostjo, da so bili Nemci vseh strank kar iz sebe.

V Hitlerjevi revoluciji je treba razlikovati tri elemente: ideje, metode, rezultate. Ta razlika daje razlago obenem za navdušenje, ki ga vzbuja revolucija, a na drugi strani tudi za nezadovoljstvo. Velika Hitlerjeva ambicija, bistvo narodnega socializma obsejajo v uresničenju ideje »Volksgemeinschaft«. »Volksgemeinschaft«, narodne skupnosti — ne glede na sredstva —, ki naj temelji na vzajemnih odnosih zaupanja, uslužnosti, zvestobe, po kateri tako hrepeni nemška duša. V narodu, kakor ga razumeva narodni socializem, ne sme več biti prosilca ne za stranko ne za razred ne za interesne vezi. Vsi državljani so enaki; samo vrednost osebnosti ustvarja razlike; premoženje in talenti ustvarjajo samo dolžnosti; vsak mora biti v službi skupnosti; kolikor je to mogoče, mora biti njegovo delo brezplačno. Selom gre v prvi vrsti za to, da vzbudijo in privzgojijo med množicami čut socialnega solidarnizma in skupnosti, skupnosti izvora, interesa in smotra, ki edino lahko ustvari koordinacijo vseh stremiljenj, enotnost pri delu.

Kakor biko trgovini s porcelanom

Samoposebi umevno, da je narodni socializem v trenutku, ko je prišel na oblast, ki jo je vzel iz roke ljudem vse drugačnih socialnih in političnih programov, ravnal kakor biko, ki vdere v zalogo porcelana. Najprej je bilo treba uničiti vse organizacije, ki so bile naproti narodnemu socializmu, nato organizirati nove sile, s pomočjo katerih se je država lahko polastila narodnega, socialnega in gospodarskega življenja. V nove organizacije bi bilo treba spraviti vse od najmlajšega do najstarejšega, ne glede na poklic, na vero in socialni položaj. Organiziranim je stranka pričela vcepjati narodnega socialističnega duha.

Ze prve mesece je Hitler razpustil vse sindikate, komunistične, socialistične in krščanske. Novembra 1933 je prepovedal stanovskim organizacijam sprejemati nove članje; januarja 1934 so zgornje vse strokovne organizacije. Toda kdor hoče nekaj povsem zrušiti, mora na to mesto postaviti nekaj novega. S tem novim je treba dati zadostno vdušenost idejam. Ustanovljena je bila »fronta dela«. Če naj bi ta pomenila konec razrednega boja, enotno organizacijo delodajalcev in delavcev, potem je to gotovo, da je fronta dela samo senti-

K občnemu zboru »Boja« 8. decembra

Združenje Borcev Jug. »Boj« krajevna organizacija v Ribnici je te dni razposlala vsem bojovniškim organizacijam sledečo okrožnico:

Od Osrednjega izvršnega odbora v Ljubljani z dne 24. novembra 1934, smo prejeli okrožnico, da je banovinski odbor »Boja«, na izredni seji, ki se je vršila dne 3. novembra 1934 v Trgovskem domu v Ljubljani, soglasno sklenil, da se pravila Zdr. Borcev Jug. prilagodijo sedanjemu stanju naše organizacije, da se predvsem ukine kolektivno članstvo in da se ne prenese odločujoča moč na krajevne organizacije in skupine.

Na podlagi te okrožnice, so že nova spreminjena pravila od Kr. banke uprave potrjena, ter se stikuje zbor delegatov za 8. december 1934 v Ljubljano, da se sestavi banovinski in Osrednji izvršni odbor.

To odločitev pozdravljamo, ker je bila ta sprememba na podlagi sedanjega celotnega položaja potrebna, ker bi v starem primeru bila organizacija obsojena na brezplodno življenje.

Vsako v prvem momentu postane prepričan, da so od banovinskega odbora sestavljena pravila dobra in da je ta sprememba za nadaljnje delovanje potrebna, vendar po točnem preudarku in razmišljanju pridemo ravno do nasprotnega zaključka in sicer, da se bo stvar vršila zopet z veliko premočjo Osred. izv. odbora, kar na podlagi dosedanjega delovanja ni umljivo, če naj imajo vsa društva enako besedo.

Dobro vam je znano, da je ta organizacija ustanovljena zato, da se dosedanje razmere popravi in da bomo imeli vsi enako besedo, oziroma rečeno je tako, da bo podeželsko ljudstvo in mesta enako pomagalo graditi boljšo bodočnost, kot naša centrala v Ljubljani.

To je samo v tem primeru mogoče, da že takoj v početku imamo na podlagi števila članov tudi sorazmerno glasovalno moč v banovinskem odboru.

Teja v novih pravilih ni. V razmišljanju označimo čl. 9 in 10, katere se dobesedno glasita:

Po čl. 10 sestoji Osrednji izvršni odbor iz predsednika, prvega in drugega tajnika, blagajnika in njegovega namestnika, arhivarja, gospodarja ter deset odbornikov in sedem namestnikov. Od članov Osrednjega izvršnega odbora morata dve tretjini stanovati na sedežu Združenja ali v bližnji okolici.

Po čl. 9 sestoji banovinski odbor iz članov in namestnikov. Osrednjega izvršnega odbora ter po enega zastopnika in namestnika vsakega sreza. Na podlagi člena 9, sestoji banovinski odbor iz vseh članov in namestnikov Osr. izv. odbora, da sta torej dve tretjini članov v tem odboru iz Ljubljane, samo ena tretjina pa iz podeželja. Vseh skupaj je 26 članov za banovinski odbor iz Osred.

mentalnega značaja. To je samo okvir z nejasnimi črtami. Njen namen je ustvariti ljudsko skupnost. Narodni socialistični govorniki so v tem pogledu zelo zgovorni. Toda nihče ne pove, kako naj ta fronta koristi organiziranim tako, kakor so jim pomagali sindikati.

Sistem celice

Narodna socialistična stranka trdi, da je delavska; v resnici je to stranka srednjega stanu. Stranka je vedno gledala na to, da je imela v vsakem uradu in vsakem podjetju lastne celice. To so bili njeni člani in njeni zaupniki, ki so imeli nalogo, da branijo njene interese in širijo njene ideje. Razširila se je po vsej državi. Ta je bila razdeljena v 33 okrajev; posameznemu okraju je stal na čelu »Gauleiter«. To je bila nekaka civilna vojska in SA naj bi bila njena milica. Ko so zgornji sindikati, so te celice takoj prevzele funkcijo strokovnih tajnikov, ki so posredovali v delavskih sporih. Te celice so se začele vmešavati v upravo tovarn, misleč, da bodo lahko tako zagospodarile, kakor je narodna socialistična stranka na drugih področjih. Toda tu so nastali interesni spori, ker so se industriji pričeli braniti in moral je intervenirati Hitler; toda boj se je v bistvu zaključil s porazom dr. Leyeve fronte dela.

Mesto delavskih organizacij - državni komisar

2. maja 1933 se je država vrnila z ustanovo »Treuhänder-ja der Arbeit«, to je komisarja dela. Komisarja imenuje neposredno minister dela prav tako, kakor imenuje notranji minister svoje uradnike. Za vsako izmed 13 gospodarskih edinic, v katere je razdeljena Nemčija, odkar je bila izvedena reorganizacija socialnega zavarovanja, je bil postavljen en komisar. Ta je imel nalogo, da reši vsa vprašanja, ki so nastala radi potrebe sklenitve ali revizije skupnih pogojev, dokler se ne reforma socialne ustave. Tako je bilo tudi v gospodarskem svetu uresničeno načelo šefa; ne več sindikati ne strokovna tajništva, ampak komisariji, sodniki popolnoma neodvisni tako od delavcev, kakor od gospodarjev. Tako se je uresničila težnja države, da sama neposredno rešuje vprašanje na delovnem trgu. To se je zgodilo v istem času, ko je imenovala državne komisarije. Ko je delavstvo prišlo ob svoje socialne in gospodarske organizacije, je zgubilo tudi pravico, da lahko intervenira v svojih zadevah, in sicer s pomočjo svojih celic pri podjetjih.

»Fronta dela« na tleh

Da je delavstvo odločno reagiralo, dokazuje naredba, izdana septembra 1933, to je 4 mesece nato, ko je bila postavljena ustanova Treuhänder-ja. Dr. Ley, načelnik »fronte dela« je v naredbi z vso strogostjo opozoril narodne socialistične delavce, češ, da nikakor ni njihova zadeva, da se bavijo z zaščito dela; kajti to je zadeva »fronte dela« v njenih oficijelnih organizacijah. Dr. Ley se je s to naredbo hotel postaviti, češ, da samo njemu prišče pravica, da brani delavstvo, v resnici pa ni imel v tem trenutku z vso svojo fronto nikake moči več; kajti vsa delavska vprašanja in vse spore so že reševali Treuhänderji, ki so bili neposredno podrejeni ministru dela Sedlzeju, nekdanjemu načelniku jeklenih čelad, torej desničarskemu reakcionarju. Dva meseca nato, to je 27. novembra 1933, so dr. Ley in Seidte na eni strani, minister narodnega gospodarstva Schmidt in Keppler, višji komisar industrije na drugi strani, izdali proglas, ki je delavstvu naznanil, da je fronta dela izgubila pravico posredovanja v delavskih vprašanjih; kajti ves delovni problem bo rešila ustava dela, ki izide v kratkem. Kakšna je torej naloga fronte dela? Da v korist stranke monopolizira pravico strokovnega združevanja; da delavskim masam ustvarja iluzijo korporativne organizacije; da vrši narodno-socialistično propagando, a obenem mobilizira ljudske množice.

njeja izvršnega odbora, iz srezov v naši banovini pa skoraj samo toliko, kot članov Osr. izv. odbora.

To so neločljive številke in nepravilna glasovalna moč na podlagi ljudstva oziroma članov. Ker se je ta organizacija ustanovila, da se za naprej doseže za vse sloje res enaka pravica, ne smemo na noben način dopustiti, da se takoj ob začetku napravi nepravilna napaka, da zopet ne bomo na podlagi števila podeželskih članov imeli pravilno besedo in glasovalno moč.

Da se ne bo mislilo, da hoče kateri od članov nasprotovati organizaciji, pustimo nova pravila neopopravljiva. Moramo samo doseči, da volimo v Osrednji izvršni odbor več zastopnikov iz podeželskih slojev, tako da je sorazmerna številčna moč zagotovljena. Mi se lahko opiramo na to, da je Stajerska do Celja, Gorenjska do Bleda, Dolenjska do Kočevja in Novega mesta bližnji okolica, ter torej volimo iz teh krajev takšne ljudi, ki se bodo mogli udeleževati vsaj seji Osrednjega izvršnega odbora.

Predlagamo, ker je samo 10 dni do zbora delegatov, da ekličete sejo ožjega odbora Krajevne organizacije, to stvar obravnavate in nam sporočite takoj (pravočasno) glede te okrožnice, event. sporočite vaše zastopnike, katere mislite, da bi bili pri vas ali v bližnji vaši okolici voljeni, ter bi mi sestavili na podlagi vašega sporočila listo in jo na Zboru predložili kot podeželsko listo.

Prosimo sporočiti na naslov Krajevne organizacije »Boj«, Ribnica, Dol.

★

Samomur iz strahu pred bičanjem

London, 5. dec. b. V londonskih zaporih se je obesil 52 letni obsojenec Ernest Colyns, ki je pred kratkim pobegnil iz ječe, bil nato kmalu zopet ujet ter obsojen na nadaljnja dva meseca zapora ter 22 udarcev z bičem. Zapustil je poslovilno pismo, v katerem pravi, da gre v smrt iz strahu pred bičanjem. Njegov samomur je izzval močno reakcijo v velikem delu britanske javnosti, ki energično zahteva ukinitve bičanja obsojencev. Tozadevni zakon je star nad 700 let.

Propad komunizma na Kitajskem

Banghaj, 5. decembra. Vlade čete so v južnem Kitajju obkolile rdečo armado. Vlade čete uporabljajo tri letala. Komunistični armadi proti koncu. Tudi v ostalih pokrajinah se komunizem naglo likvidira.

★

Pariz, 5. decembra. c. Danes je bil na kliniko prepeljan znani francoski katoliški pisatelj Paul Bourget, ki je zelo resno zbolel. Ker je velik pisatelj že zelo star, se je bati najhujšega.

Pančevo, 5. dec. b. Danes sta bila usmrčena po krvavi Hartu brata Marko in Nikola Druškin, ki sta umorila zdravnika dr. Lazića.

Zveza črnih morilcev

Med človeškimi lovci v Afriki

Iz dnevnika češkega znanstvenika patra Šebesta

Češki znanstvenik pater Šebesta, ki deluje v Afriki, je popisal življenje zamorskih rodov, posebno pa male afriške pritiklavce. Med drugim se v svojem dnevniku peča z delovanjem skrivnostne zveze črnih morilcev, kateri se imenujejo Anioti. Iz njegovega dnevnika posnemamo te-le zanimive podatke:

Nedaleč od vasi Lipongo ob potoku Asunguda sem se nastanil, da bi od blizu proučeval pritiklavce. Nisem pa slutil, da živim takorekoč sredi glasovitega ozemlja Aniotov. Ko sem nekoč obiskal zamorsko vas, se mi je čudno zdelo, da sem videl polno zapuščenih zamorskih koč. Zvedel sem, da je bilo tamkaj središče zloglasne srenje Aniotov, katero je vlada iztrebila. V vasi Bomili so mi pred vasjo kazali kraj, kjer so stale močene vislice. Tam so, menda l. 1922, obesili deset teh Aniotov. Vislice ni več, le oljčne palme še stoje in šepetajo zgodbo o deseterih obešenih, ki so bili po nedolžnem obešeni. To so mi povedali tamkajšnji domačini: Obešenci so se žrtvovali, da bi rešili vislice svojega srenjskega starešina, katerega imenujejo »tata«, ter druge srenjske veljake. Ti slednji so bili seveda pravi krivci. Ko je šlo zares, so starešine potisnili naprej mlajše može in fante. Ti so prevzeli svojo vlogo, češ, da se jim itak ne bo nič zgodilo. Pod vislicami so seveda začeli zatirjati, da so nedolžni. Takrat je bilo že prepozno. Vendar niti sedaj niso nikogar izdali. Njihov »tata« je med tem že umrl in njegova koča je prazna. Svoji so pa odšli po svetu.

Nekoč sem na svojem popotovanju prišel v vas, kjer so vaščani kar trepetali od strahu pred morilci. Črni vojaki in beli uradniki so zaman preiskavali vso okolico. Našli so več sledov leoparda in človeška trupla z razparanim grlom. 23 takih umorov se je v teku nekaj dni zgodilo takorekoč vpričo policije in oblasti. Prebivalstvo je bilo tako razburjeno, da nihče več ni brez orožja šel iz koče. Sam sem videl do zob oboroženega zamorca, kateri je stražil svojo ženo, ko je ob gozdu nabirala suhljad. Bilo je v vasi, kjer smo pravkar prenočevali: pred kočo je sedela ob ognju mati s svojim odraslim sinom. Počasi se je mračilo. Fantu se je zazdelo, da v bližnjem grmičju nekaj šumi. Pogleda tja in v svojo grozo zagleda našimljeno postavo. Bil je Aniot! Ko se je mati za nekaj hipov odstranila, se je zgodil umor. Ko se je vrnila, sina ni bilo več. Možno je, da očiteli zasledovat. Našli so še trepetajoče mlado truplo z razparanim grlom. Leopardovi!

Strašna je ta skrivna zveza ljudi morečih zločincev! Na podlagi dosedanjih raziskavanj sem se prepričal, da ta zveza služi nekakim obredom in da se umori dogajajo z vednostjo starešin. Ta zveza Aniotov je doma sicer le v plemenu Babali, vendar večina Babalijev o njej neče nič slišati. Zdi se mi, da tako udeleževanje, podpirajo in netijo zamorci sosednjega rodu Bafvazijev. Ti imajo bogate zaloge železa in so sloveči kovači. Zato se hočejo s svojimi železnimi izdelki na svoj način postaviti. Če bi hoteli samo moriti, bi to strup boljše in hitreje opravil. Bafvaziji pa izdelujejo posebno za ta namen morilsko orožje: železne kremplje — podobne leopardovim, in železne zobe, ki »ugriznejo« tako kakor leopard. Zato morilci Anioti devljejo nase, kadar gredo na delo, obleko, ki je tako narejena, da so podobni leopardu.

Stvar »tate« je, ali hočejo kje ustanoviti tako zvezo. Napoti se v vas, kjer že imajo tako organizacijo. Tam zadevo razloži ondotnemu starešini, ki namen seveda pohvali ter podpre. Tisti, ki hočejo stopiti v novo zvezo, morajo na skrivaj kje ubiti človeka ter ga pojesti. Izmed teh nato izberejo kakih 10 krepkih ljudi, ki se na skrivaj vadijo. Najtežje delo je, breme naglo spraviti naprej. Novinec mora v gozdu kje na samem pod nadzorstvom svojih učiteljev, preoblečen v Aniota, nositi breme, ki je težko ko človeško telo. Z njim pod pazduho mora teči čez ovire, otoke in močvirja. Če se mu to posreči, je sprejet na poskušnjo. Če pa za poskušnjo ne izvrši naloženega umora, ga ne sprejmejo v zvezo, pač pa je pod grožnjo smrtni kazni dolžan molčati ko grob.

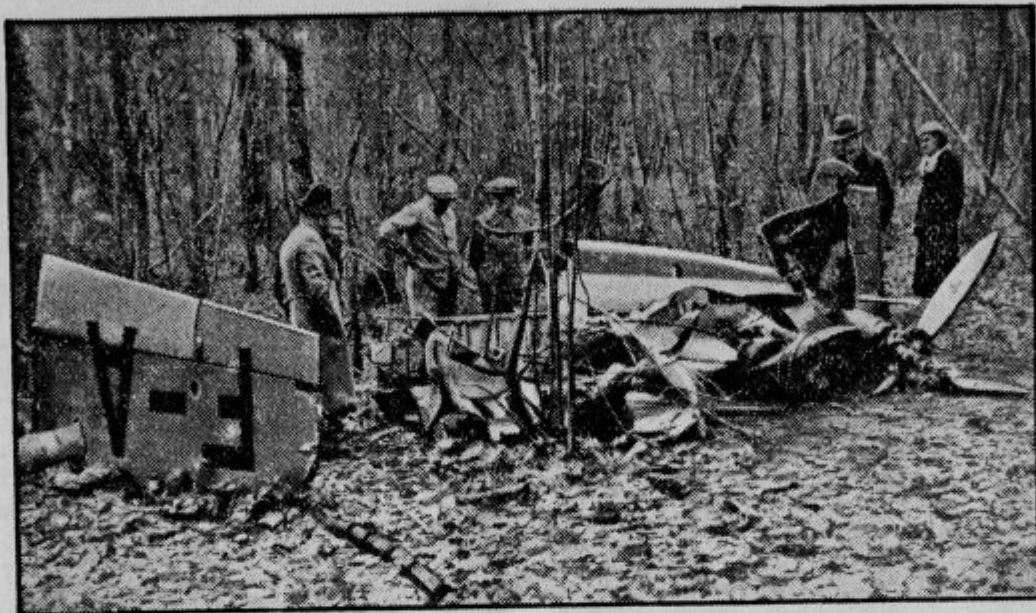
Oprema teh človeških lovcev je svojevrstna. Za varstvo imajo čez prsi nekak oklep ki

je sestavljen iz lesenih ploščic. Ta oklep vzdrži vsako puščico. Glava je pokrita z neko pletenino iz drevesnih vlaken, ravno tako tudi ves zgornji trup. Poleg tega ima okrog pasu še poseben plašč, kar ga dela podobnega leopardu. V pokrivu sta izrezani dve luknji za oči, vse drugo je zakrito. Na podplate si privežejo gumijeve plošče, da ni za njimi nobenega sledu. Pač pa nosijo v rokah palico, katere je na spodnjem koncu tako nazobčana, da so njeni odtiski podobni leopardovi stopinji. Zato je zasledovanje teh morilcev tako težko. Njihovo orožje pa je takozvana »kvarar«. To so železni kremplji. Na levo roko si pritrdi kakih 5 cm dolg srpast nožiček, na desno pa kakih 15 cm dolge žebličke. Nožiček naredi na telesu urezino na ta način, kakor jo naredijo leopardovi kremplji, žeblički na desni roki pa »ugriznejo« kakor leopardovi zobje. Morilec s tem orožjem meri svoji žrtvi vedno le za vrat.

Ko je treba koga napasti, zapusti 5 ali 6 takih lovcev posamič vas še ob belem dnevu.

Vsak svojo opremo nosi s seboj pod pazduho zavito, kakor kakšno drugo stvar. Napadajo pa proti večeru. Vsi so pripravljeni na napad, napade pa le eden. Za njim pa v razdalji kakih 20 m slede drugi. Kjer ni grmičja, se plazijo sklonjeni. Ko zagledajo žrtev, jo prvi v naglih skokih napade s svojim orožjem. Navadno se na smrt prestrašena žrtev brez brambe mrtva zgrudi na tla. Se umirajočo žrtev morilec zgrabi in jo v naglem diru nese do bližnjega tovariša. Ta jo ponese drugemu in tako dalje. Ko je že mrtvo žrtev sprejel zadnji, so se drugi že zdavnaj razgubili. Le na ta način si je mogoče razložiti, da kaka žrtev tako naglo izgine iz kraja, kjer je bila umorjena. Včasih se zgodi, da smrtni klic napadenega človeka zaslišijo vaščani. Oboroženi moške prihite in morilci morajo pustiti svojo žrtev ter bežati. Včasih je kateri ranjen. Tega naglo odnese s seboj. Če potem umre, pravijo, da je umrl nagle smrti in ga hitro pokopljejo.

Tukaj je umrla „naihitrejša ženska sveta“

Razbitine letala Francozinje Helene Boucher, katera je padla s svojim letalom blizu Versaillesa in se ubila. Helena Boucher je bila najboljša letalka Francije, ki je dosegla že mnogo rekordov, pred vsem pa je bila najhitrejša ženska letalka. In konec?

Pustolovski polet nad Afriko

Angleška letalka Bruce je hotela z novim letalom na veternico poleteti iz Evrope v južno Afriko.

Ko je španski inženjer La Cierva pred nekaj leti prvič pokazal letalo na veternico, s katerim se je lahko navpično dvignil v zrak in ravno tako tudi spustil na tla, je to vzbudilo splošno začudenje. Vendar je preteklo precej let, preden se je te vrste letalo uveljavilo. Posebno v zadnjem času je zanimanje za letala na veternico vedno večje. Londonska policija si je nabavila letalo na veternico, da bi z višave nadzorovala promet v mestu. Pred kratkim ji je sledila v tem pogledu pariška policija.

Nov uspeh tega letala pa pomeni poskus angleške letalka mrs. Viktorije Bruce, ki je odletela iz Londona v Capstadt v južni Afriki. Ta pot je bila dolga 10.000 milj. Hotela je preleteti afriško Saharo po sredi ter nato leteti ob zahodni obali Afrike. Do afriške obale jo je spremljalo še drugo letalo, katero je nosilo s seboj nadomestne dele za njeno letalo in pa kurivo. Prvič bi se bila morala ustaviti v Barceloni, ko bi bila v nevarnem poletu preletela visoke Pireneje.

Letalo je imelo še rezervno posodo za bencin, kar je letalu omogočalo, da je lahko takorekoč v eni sapi letelo 1000 km daleč. Poleg tega je imela letalka na letalu žaromet, močan 3000 sveč, da bi si med poletom ponoči lahko razgledala Saharo. Vse je torej bilo dobro pripravljeno.

Toda poskus letalka Bruce se je vendarle ponesrečil. Ko je v Ninesu hotela pristati, jo je zgrabil zračni vrtnec in njeno letalo prevrgel. Pri tem so bili motorji hudo poškodovani. S poletom čez Afriko bo morala gđ. Bruce torej počakati.

Napredovanje katoličanov v Tokiu

Japonsko glavno mesto Tokio spada med tista velika svetovna mesta ki nepopisno naglo rastejo. Zanimivo in tudi razveseljivo pa je, da z mestom vred enakomerno raste tudi katoliška cerkev v tem mestu. Pred 10 leti je bilo v Tokiju 6 katoliških cerkva, danes jih je 12. Se v teku letošnjega leta so ustanovili štiri nove župnije. V teku zadnjih 10 let je prebivalstvo Tokija naraslo od 2.085.000 na 3.755.000 prebivalcev.

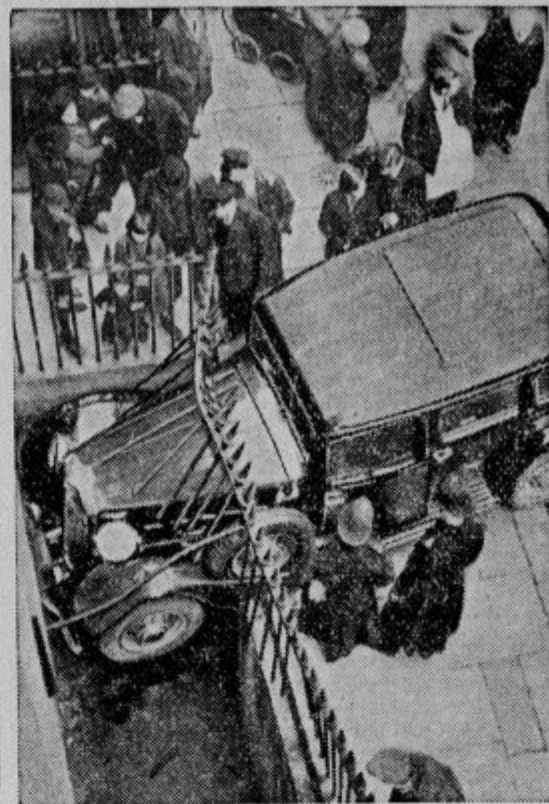
★

Pri Lemanovih so dobili trojke. Mala Anica jih je prišla gledat ter vpraša: »Ali so vsi za nas, ali so nam jih poslali samo na ogled?«

Prvi dijak: »Kako se ti je dopadel moj govor?«
Drugi dijak: »Zvrstno, res izborna, že sam sem ga večkrat imel!«

Miha: »Pri nas nesejo mrliča z glavo naprej.«
Janez: »Pri nas pa z nogami naprej.«
Fužinar: »Pri nas pa vsega naenkrat!«

Drzen ropar

V Londonu se je prigodilo, da je drzen ropar sredi najbolj prometne ulice oropal draguljarsko trgovino. Prišel je, kakor bi hotel kupiti kak drag kamen, nato pa naglo bograbil ponujene mu prstane in zbežal. Zunaj ga je čakal avto, v katerem jo je odkuril. Na trgu je zavozil v ograjo neke hiše, kjer je avto obtičal, sam pa je v zmedu ušel.

Velike številke

V Washingtonu je izšla statistika o filmu. Iz števil te statistike je razvidno, da je v filmski industriji zaposlenih najmanj 110 ljudi, kateri imajo vsak zase večjo plačo, kakor pa ameriški predsednik Roosevelt. Precej več kakor 110 pa je takih, ki imajo vsaj približno toliko dohodkov, kolikor jih ima predsednik Združenih držav Amerike. Največjo plačo so doslej izplačali filmskemu igralcu v znesku 315.000 dolarjev. Največ, kar je filmska igralka dobila, je bilo 191.000 dolarjev. Iz Hollywooda poročajo, da je 5leten otrok za svoje nastope doslej dobival po 150 dolarjev na teden, poslej pa bo dobival mali paglavec kar 1200 dolarjev na teden, ker je zagrozil s štrajkom, če mu jih ne dajo. Seveda je oče tega otroka bančni direktor, ki je zahteval za otroka 2500 dolarjev na teden plače, a se je končno zadovoljil s polovico.

Same na sebi te številke niso nove, zanimivo pa je, da taki zneski tudi v tej strašni stiski še tečejo s prav tisto lahkoto, kakor so tekli takrat, ko je bilo povsod denarja dovolj.

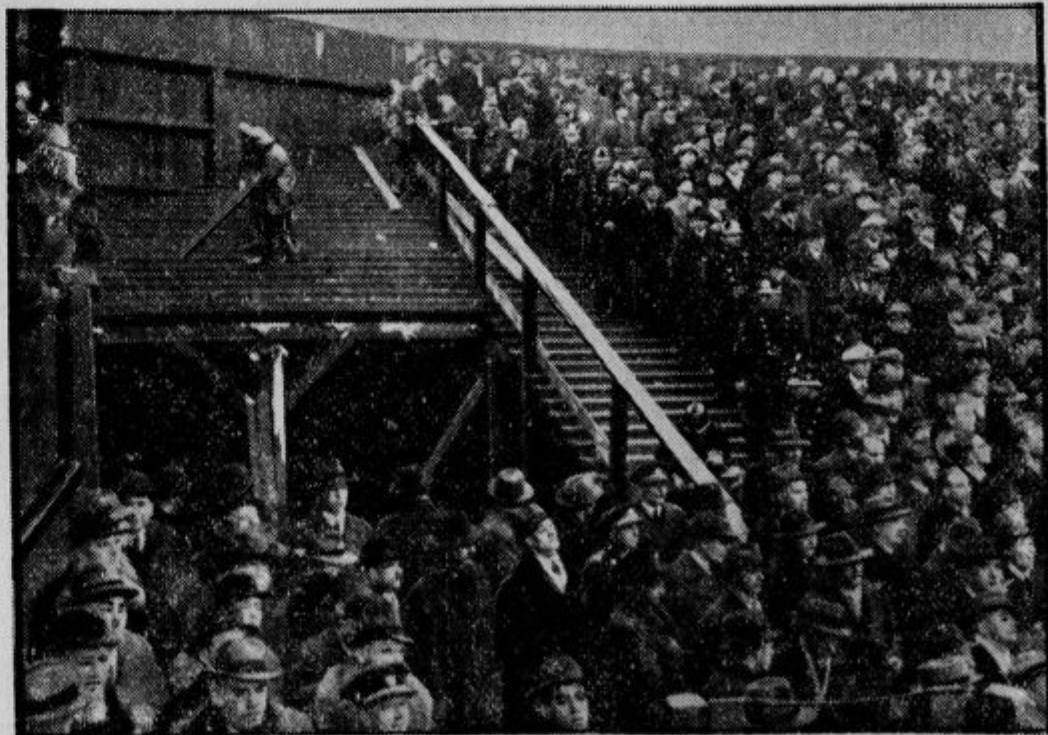
Poveljnik parnika „Morro Castle“ - zaprt

Obširno smo že poročali o nesreči omenjenega parnika »Morro Castle« ki je zgorel in z njim kakih 180 ljudi. Po dolgotrajni preiskavi in sodnih zaslišanjih so sedaj zavrli bivšega prvega častnika Warmsa, ki je po kapitanovi nenadni smrti prevzel poveljstvo na nesrečnem parniku. Dne 12. decembra se bo proti njemu začela kazenska obravnava, ker je zanemaril službeno dolžnost ob požaru.

Francosko-nemško trgovinsko pogodbo podpi sujeta v Parizu, francoski zunanji minister Laval (sedi na levi) in nemški poslanik v Parizu dr. Köster (sedi na desni).

Nesreča pri nogometni tekmi. Na tekmovališču praškega sportnega kluba »Slavija« so v nedeljo igrali veliko tekmo, katero je gledalo na tisoče ljudi. Sredi tekme se je ena izmed tribun podrli. Iz razvalin so potegnili 200 ranjencev. Da ne bi bilo panike so igrali kar naprej. Luknja v tribuni kaže mesto nesreče. Ljudje pa se bolj brigajo za tekmo kakor za ponesrečence.

MALI OGLASI

V malih oglasih velja vsaka beseda Din 1.—; izenitovanjski oglas Din 2.—. Najmanjši znesek za mali oglas Din 10.—. Mali oglasi se plačujejo takoj pri naročilu. — Pri oglasih reklamnega značaja se računa enokolonska 3 mm visoka petlin vrstica po Din 2.50. Za pismene odgovore glede malih oglasov treba priložiti znamko.

Ne samo tožiti

tudi kaj podvzeti je treba zoper zoparno in nezdravo vlogo v čevlji. Odstraniti se da na meh s SETA-vložkom pa samo s SETA-vložkom, kar je higijensko dovršen izdelek.

Službodobne

Entlarica

na overlok, spretna, se takoj sprejme. Naslov v upr. »Slov.« št. 13739. b

Trgovski pomočnik

specerist, mlajši, priden, pošten, vojaščine prost — dobi takoj službo. Kavčija potrebna. Ponudbe s prepisom spričeval in navedbo referenc je poslati na »Veletrogovina Kranj, poštni predal 6«.

Denar

Posojila

na vložne knjižice daje Slovenska banka. Ljubljana. Krekov trg 10

Telefon 38-10

Posredujem

denar na hranilne knjižice vseh denarnih zavodov Rudolf Zore, Ljubljana, Gledališka ulica 12. (d)

Hranilne vloge

dobrih denarnih zavodov kupimo po polni vrednosti proti odplačilu na obroke. — Ponudbe pod »Polna vrednost« 13756.

Kupim vloge

Ljubljanske mestne in Banovinske hranilnice — do 150.000 Din. Ponudbe upravi »Slov.« pod »Plačam takoj v gotovini« št. 13745. (d)

Vnajem

ODDAJO:

Lokal

opremljen za mesnico, pripraven za vsako obrt. oddam. Tyrševa 92-I. (n)

Stanovanja

ODDAJO:

Enosobno stanovanje s pritlikami, se takoj odda. Sv. Petra c. 81. (c)

Trisobno stanovanje

komfortno, se takoj odda. Zarnikova 16. (c)

Objave

Izjava

Vsled sodnega razveljavanja zakona ga Zanoškar Pavla, preje Cutič Pavla, ni več upravičena nositi moje rodbinsko ime Cutič in pod tem imenom trgovati ter tudi nisem plačnik zanj. — Cutič Anton. (o)

Prodamo

Ce avto svoj stari prodajam al' motorja bi znebil se rad hrč kupcev ti mnogo prihrani Slovenec najmanjši inšerat

Moške

poklicne plašče

črne, klotaste, bele, za vse vrste poklicev, bele mesarske jopice — ima stalno na zalogi v vseh velikostih F. I. Goričar, Ljubljana, Sv. Petra cesta št. 29. (l)

Nogavice, rokavice

in pletenine Vam nudi v veliki izbiri najugodnejše in naiceneje tvrdka Karl Prelog, Ljubljana, Židovska ulica in Stari trg. (l)

Kontroliran med

vseh vrst, tudi ajdov med za potice — nudi Društvena čebelnarica, Ljubljana, Pražakova 13. Telefon 35-45. (l)

Bosanske copate

najlepše in najcenejše darilo. Prikladno za Miklavža in Božič. — Dobite jih pri

„ČILIM“
Dasaža nebotičnika

Kupimo

Pisalni stroj

malo rabljen, dobro ohranjen, kupim po primerno nizki ceni. Ponudbe upr. »Slov.« pod šifro »Rabljen stroj«.

Vsakovrstno

zlatu kupuje

po najvišjih cenah CERNE, ruvelir, Ljubljana Wolfova ulica št. 3.

Posestva

Droben oglas v »Slovencu« posestvo ti hitro prodaja; če že ne z gotovim denarjem pač kupca ti s knjižico da

Naprodaj je parcela

v Slov. Bistrici, ob glavni cesti, tudi na hranilne knjižice. — F. Pušnik, Sl. Bistrica. (p)

Prostovoljna dražba

1. travnika se vrši dne 9. XII. 1934. Poizve se: Rudnik št. 2. (p)

Večjo parcelo

kupim. Ponudbe upravi »Slov.« pod »December« št. 13750. (p)

Hiša

novozgrajena, visokopriključna, z dvema krasnima stanovanjema — naprodaj. V hiši je vodovod, elektrika ter angleška stranica. — Poizve se pri I. Oražem, Moste pri Ljubljani. (p)

Kmetško posestvo

nad 50 johov (gozd, travnik, polje) — kupim (tudi brez poslopja). Ponudbe upravi »Slov.« pod »Gorenjsko« št. 13778. (p)

Božične jaslce ter hlevčke

primerne za dom in za cerkev kompletne garniture kakor tudi posamezne komade nudimo različnih velikosti, v finih in navadnih izpeljavah, lesene, iz papirnate mase in vlite.

Cene izredno nizke, tako da si jih lahko kupi prav vsak.

Oglejte si našo zalogo.

Podružnica Jugoslovanske knjigarne

6. Pičman

Ljubljana, Kopitarjeva ulica št. 2

Pošljite naročnino!

PREHODNA DEKLŠKA DOBA JE MED 12. IN 17. LETOM.

To je doba, ko mora imeti vsako dekle jako in zdravo kri, močne in zdrave živce in izboren tek. To daje »Energine« za tačanje krvi živcev in teka.

»Energine« se dobi v vseh lekarnah, polilitska steklenica 35 Din.

Reg. S. br. 4787/32

Pazite na svoje zdravje in na svojo obutev!

Furisti, lovc, smučarji in vsi oni, ki imajo bodisi poklicno, bodisi v zabavo opravka v vlažnem terenu ali v snegu naj uporabljajo mazilo HEVEAX, za katero jamčimo, da napravi vsako obutev nepremokljivo. — Dobiti jo je v vseh specialnih trgovinah ali pri glavnem založniku: Lekarna Mr. M. Leustek, Ljubljana, Resljeva cesta 1.

Razpis

Uprava Harvard Auerspergovega veleposestva »Turjak« v Namršlju, pošta Studenec pri Ljubljani, prodaja v gozdnem okrožju »Pajkovo« v občini Bloke potom ponujalne dražbe

okoli 13.000 kubičnih metrov jelove deblovine.

Podrobni prodajni pogoji so na razpolago pri upravi in pri gospodu Kobenter Francu, Ljubljana, Tyrševa cesta št. 16-II.

Naznanjamo žalostno vest, da je naša srčno ljubljena hčerka, sestra in teta, gospodična

Hedvika Miklošič
hčerka železniškega zvančičnika

v sredo, dne 5. decembra, po kratki in težki bolezni, previdena s tolažili svete vere, mirno umrla.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v petek, dne 7. decembra ob 4 popoldne iz mrtvašnice Splošne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. novembra 1934.

Žalujoča rodbina Miklošič in ostalo sorodstvo.

Telefon 2059

PREMOG
KARBOPAKETE
DRVA, KOKS nudi

Pogačnik

Bohoričeva ulica št. 5.

Tudiv naši podružnici

Ljubljana, Miklošičeva cesta 5 (paviljon) lahko plačate naročnino za »Slovenca«, »Domoluba« in »Bogoluba«, naročate inserate in dobite razne informacije. — Poslovne ure od pol 8 zjutraj do pol 1 popoldne in od 2 do 6 popoldne. Telefonska številka 3030.

Tužnega srca naznanjam vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, da me je za vedno zapustila moja iskreno ljubljena mati

Jožefa Zore

dne 4. t. m. po dolgi mučni bolezni, v 71. letu starosti, previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb predrage in nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 6. decembra 1934 ob 4 popoldne iz Zavetišča sv. Jožefa (na Vidovdanski cesti) na pokopališče k Sv. Križu.

V Ljubljani, dne 5. decembra 1934.

Globoko žaljujoči sin edinec Joško, uradnik OUZD.

Previden s tolažili svete vere nam je umrl naš dobri oče, soprog, stari oče, tast in stric

Luka Burja

posestnik in trgovec

Položili smo ga k večnemu počitku v torek 4. decembra 1934.

Prisrčno se zahvaljujemo za ves trud in požrtvovalnost gg. primariju dr. Robertu Blumauerju, dr. Krajcu, dr. Oražmu in čč. sestram Leonišča. Iskrena hvala vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti ter mu darovali cvetje.

Ohranimo mu blag spomin.

Ribnica na Dolenjskem, dne 4. decembra 1934.

Žalujoči ostali.

Vsemogočni Bog, Gospod življenja in smrti, je poklical k sebi po večno plačilo v torek, dne 4. decembra ob 15 popoldne, previdenega s svetimi zakramenti za umirajoče, v 69. letu njegovega življenja in v 43. letu mašniškega posvečenja, preč. gospoda župnika v p.

Ivana Nepomuka Renier

Pogreb umrlega gospoda župnika bo v petek, dne 7. decembra ob pol 10. uri s sv. mašo iz župnišča v Krškem na tamkajšnje mestno pokopališče.

Gospod daj mu večni mir in pokoj in večna luč naj mu sveti, naj počiva v miru.

Krško, dne 5. decembra 1934.

Filipič Janez, župnik v Krškem;

Anžič Josip, dekan leskovške dekanije.

Znake

„Čuvajte Jugoslavijo“ s sliko blagopokojnega kralja Aleksandra I.

garantirano pozlačene s čistim zlatom od 24 karat, izdeluje in prodaja samo na veliko: Pooblaščen kovnica d. d., Beograd, Bulevar Vojvode Mišića 43.

Prodaja v manjših količinah: Slavko Markovič, Maribor.

Tekma okrog sveta

Bil je dokaj velik prostor, podoben njegovi lastni sobi, to se pravi, opremljen z vso mondeno hotelsko eleganco. Na desni strani so s teškim zagrinjalom zaprta vrata peljala v spalnico.

Toda vsega tega zdaj skoraj niti opazil ni, zakaj njegov pogled se je kakor začaran ustavil na postavi mlade dame, ki je blizu okna sedela v udobnem naslanjaču in čije visoke, sloke pojave ni mogel prikriti niti kimono, ki jo je v voljnih gubah obdajal.

Za hip se je vglobil v njen obraz, kot bi hotel iz njega razbrati, kako se mu je zdaj vesti.

Bil je bled, toda zelo oblikovan. Morda bledejši kot sicer radi preplaha, ki ga je povzročil njegov nenadni vdor. A to ni bila bledica kakšne telesne bolezni, vse prej kake težke duševne bolečine. Poteze so razodevale brezdomno plemenit elovanski tip. Skoraj črni, polni lasje so bili preprosto, a okusno počesani, in iznad oči so se bočile tenko zarisane črne, ko svila se bleščeče obrvi, ki so s prav takšnimi dolgimi trepalnicami dajale vsemu obličju izraz čudovite finosti.

Ko je vstopil, je ravno čitala pismo, ko ga je z nemirnim, a vendarle tudi z zakrknjeno trmo pomešanim pogledom premotrila od nog do glave, je v svojih rokah list zmečkala in potisnila v žep svojega kimona.

Rekla je nekaj po rusko, a on ni razumel.

»Excuse me, Madame, do you speak English?«

»No, Parlez-vous français, Monsieur?«

»Oui, Madame!« je vzkliknil Gordon, vesel, da se bo mogel v njemu znanem jeziku z njo sporazumeti. »Ne vznemirjajte se, da sem tako nepričakovano vdrl sem. Nisem ropar ali drugače kak-

šen nepridiprav, pred menoj ste popolnoma varni.

Toda mene zalezuje policija...«

»Radi tega v Rusiji ni treba biti ropar ali drugače kakšen nepridiprav,« je odgovorila z grenkim glasom.

»Prosim vas, verujte mi, da sem gentleman. Kljub temu mi preti nevarnost, da me zapro. Prav v zadnjem trenutku se mi je posrečilo ubežati v to sobo.«

»Ali vas je kdo videl?« je naglo vprašala.

»Ne. Saj ne more biti nič drugega, ko kaka zametava ali pa kakšno osumljenje brez vsakega poudarka, ki se mora prav kmalu pojasniti. Neureča je le, da ne morem čakati na pojasnitev, ker sem eden izmed trojice angleških časnikarjev, ki so se za stavo podali na pot okrog sveta. Ne vem, ali so ruski časopisi o tem kaj poročali?«

»Pač! Davi sem čitala. Stanujete v hotelu?«

»Prav na tem hodniku.«

»In pravite, da vam je policija za petami?«

»Zdi se mi gotovo, da čaka v moji sobi na moj povratek.«

»Trenotek, prosim.«

Vstala je hitro z naslanjača, vzela s psihe skledico iz porcelana ter jo postavila na mizo; zmečkano pismo, ki ga je bila shranila v žepu kimona, pa je potegnila ven, prižgala vžgalico ter ga zapalila. Počakala je, da je papir zgorel in sivorjav pepel ter ga med prsti stisnila v prah.

Nato je stopila k oknu ter ga odprla. Tako ledeno mrzlega zimskega zraka, ki je vdrl v sobo, jo je tako stresel, da je zavila svoje telo tesneje v kimono.

Prečče je pogledala po prostranem dvorišču, ker pa po vsem videzu ni zapazila ničesar sumljivega, je popihala pepel iz skledice, in še vedno naletavajoči sneg je kmalu razpršil prav v vse smeri. Nato je premražena epet zaprla okno.

»Tako — to je bilo treba najprej opraviti,« je dejala spet obrnjena k Gordonu. »Tega pisma policija ni smela najti, ako bi se ji zazdelo, da vas išče tudi v tej sobi. — Kaj torej želite, da storim?«

»Prosim vas, dovolite mi, da ostanem v tej sobi, dokler se policija ne odstrani. Potem hočem poskusiti oditi po kakem stranskem stopnišču.«

Tiho se je zasmejala, kakor bi jo njegova misel zabavala, toda tudi akoži ta nasmeh je pronicala grenkost.

»To dovoljenje vam rada dam; a koristilo vam bo prav malo. Pravkar sem razmišljala, katero nesrečno naključje vas je privedlo prav v to sobo, ki bi nikoli ne bili smeli stopiti vanjo. Jaz sem namreč tudi taka nesrečnica, ki je Čeki sumljiva. Ne zaupa v mojo zvestobo do te slavne republike, zlasti od tedaj, ko sem nekaj časa bila na Francoškem in so nemara od svojih tamošnjih vohunov prejeli malo pomirjevalno spričevalo o meni. Človeška čustva — drugih ljudi — so namreč Čeki prihično znana in v njenem sklepanju vselej tvorijo važno postavko. Kar se mene tiče, mislim, da so od vsega začetka domnevali, da ne simpatiziram preveč z novim redom v deželi, ker sta bila med dvema milijonomi ljudi, ki so jih za njegovo uvedbo in varnost pomorili, slučajno tudi moj oče in moj zaročenec.«

Njen obraz, sprva nekoliko zardel od njenega notranjega razburjenja, ki je jasno blestelo v njenih očeh, je ob poslednjih njenih besedah zopet pobledel. Ustnice je trdo stisnila in v njenem pogledu se je pokazal izraz obupnega sovraštva.

»Osumljena sem,« je nadaljevala. »Sobarica tukaj je moja policijska vohunka. Vsak hip bi mogla vstopiti.«

»Toda vi jo smete odločiti.«

»Saj bom tudi poskusila. Moram poskusiti, ker

je zdaj za vas že prepozno, da bi popravljali storjeno napako. Bojim se, da ste tukaj v pasti.«

Nenadoma se je prekinila in poslušnila. Slišati je bilo rožljanje ključev in korakanje po hodniku. Nato je spet vse utihnilo.

Oddahnila se je, nato pa mu ponudila, naj sede na stolico.

»Ničesar drugega ne moreva storiti, kakor ča kati,« je dejala, medtem, ko je tudi sama sedla, »in upati, da se policisti ne domiselijo iskati vas tudi po drugih sobah. Za ta primer je upanje, da se vam beg posreči, zelo majhno. Pri oglu ob hotelu stojijo takšiji. Ako vidite med njimi modrega, iste barve, kakor je tale kamenc — vzdignila je roko in pokazala Gordonu prstan čisto svojevrsnega temnomodrega barvnega odenka — »potem vam je sreča predvidoma dobra. Napravite šoferju skrivaj takšno znamenje — položila je sredinec desnice na poseben način čez kazalec — in če vam odgovori s takim znamenjem — pokazala je Gordonu drugačno znamenje s prsti — »lahko kar vstopite, pa vas bo v najhitrejšem diru spravil na varno, ker spada k naši organizaciji. Toda zapomniti si morate natančno barvo kamna, zakaj so takšiji tudi v drugih odenkih modre barve; tisti niso naši.«

Spet je poslušnila, ker je bilo spet slišati korake in rožljanje s ključi.

Njen nemir je vidno naraščal.

»Zdi se mi, da preizkujejo vendarle ostale sobe,« je rekla naglo, nehoti bolj tiho. »Če je tako, sva izgubljena oba. Doslej gotovo niso imeli kakkega pravega poudarka za sum, ker bi sicer že davno bila v krempljih Čeke. Ako bi pa naju našli skupaj, bi zadostovalo, da naju imajo za protirevolucionarja. Stotisoče so radi še neznanjših osumljenj pomorili na najokrutnejši način.«

Pogledala je divje po sobi.